

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

*Budynek administracyjny
Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych
-Towarzystwa Budownictwa Społecznego
Sp. z o.o.*

Pyskowice ul. Strzelców Bytomskich 9

Opracował:

mgr inż. pożarnictwa

.....Tomasz Starówicz.....

Podstawa prawna:

§ 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

Pyskowice, luty 2020 r.

„INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”

dla budynku administracyjnego MZBM-TBS Sp. z o.o.,
zlokalizowanego w Pyskowicach na ul. Strzelców Bytomskich 9

wprowadzam do użytku służbowego i stosowania:

Pyskowice, dnia 12.02.2020r.

CZŁONEK ZARZĄDU
Adrianna Kopicera

CZŁONEK RADY NADZORCZEJ
ordelagowany
do Zarządu MZBM-TBS Sp. z o.o.
Pyskowice
[Signature]

272154672 4
Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych
Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
44-120 Pyskowice ul. Strzelców Bytomskich 9
NIP 631-10-00-347 tel./fax (32) 233 21 07

U W A G A :

Przedmiotowa instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników, użytkowników obiektu, wykonawców prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz wszystkie osoby przebywające w obiekcie.

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO POWINNA SIĘ
ZNAJDOWAĆ W MIEJSCU DOSTĘPNYM DLA EKIP RATOWNICZYCH!**

SPIS TREŚCI

1	Wstęp.....	4
2	Wykaz obowiązujących przepisów.....	5
3	Warunki ochrony przeciwpożarowej w budynku.....	5
3.1	Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji.....	5
3.2	Odległość od obiektów sąsiadujących.....	6
3.3	Parametry pożarowe występujących substancji palnych.....	6
3.4	Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.....	6
3.5	Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób w budynku.....	6
3.6	Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.....	7
3.7	Podział obiektu na strefy pożarowe.....	7
3.8	Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane.....	7
3.9	Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych.....	8
3.10	Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	9
3.11	Droga pożarowa.....	10
4	Wyposażenie budynku w gaśnice.....	11
4.1	Wymogi odnośnie przeglądów i konserwacji gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych.....	11
4.2	Podstawowe zasady użycia gaśnic.....	12
4.3	Przeglądy i konserwacja innych urządzeń i instalacji.....	15
5	Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.....	16
6	Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	20
7	Warunki i organizacja ewakuacji ludzi.....	25
8	Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.....	27
9	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	28
9.1	Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	28
9.2	Czynności zabronione w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	29
9.3	Sposób prowadzenia ewakuacji.....	31
9.4	Środki i sposoby ogłaszania alarmu.....	32
9.5	Obowiązki użytkowników w zakresie organizacji i prowadzenia akcji ewakuacyjnej.....	33
9.6	Obowiązki kierującego akcją ratowniczo-ewakuacyjną po przybyciu Jednostek Ochrony Przeciwpożarowej.....	34
10	Karta aktualizacji instrukcji.....	34
11	Część graficzna instrukcji – wykaz.....	34
12	Załączniki do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego – wykaz.....	35

1 Wstęp

Przedmiotem niniejszej Instrukcji jest opis warunków ochrony przeciwpożarowej dla budynku administracyjnego Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych - Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., zlokalizowanego w Pyskowicach na ul. Strzelców Bytomskich 9. W przedmiotowym dokumencie określono również sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także wskazano wymagania w zakresie przeglądów i konserwacji gaśnic oraz czasookresu prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla pracowników przedmiotowej instytucji.

Aby określić wymagania przeciwpożarowe dotyczące przedmiotowego obiektu przeprowadzono analizę zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o obowiązujące przepisy, wykorzystując:

- ustalenia z wizji lokalnych budynku i terenu oraz informacje uzyskane od pracowników MZBM-TBS Sp. z o.o.,
- przedłożoną przez zarządcę budynku dokumentację techniczno - projektową.

W celu poszerzenia wiadomości dotyczących ochrony przeciwpożarowej załączono wykaz obowiązujących aktów prawnych. Ponadto, w części rysunkowej, przedstawiono plan rozmieszczenia gaśnic oraz oznakowania kierunków, dróg i wyjść ewakuacyjnych.

Do zapoznania się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Postanowienia Instrukcji obowiązują również pracowników firm wykonujących jakiegokolwiek prace budowlano-remontowe na terenie przedmiotowego obiektu. Umowa o powierzenie prac musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści Instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią Instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Prezes Zarządu MZBM-TBS Sp. z o.o. w Pyskowicach (lub osoba przez niego upoważniona) ma prawo i jednocześnie obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez nich postanowień niniejszej Instrukcji!

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (j.t.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1372) zarządca budynku zobowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażać budynek przychodni w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- zapewnić konserwację i naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- zapewnić osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- przygotować budynek wraz z terenem przyległym do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;

2 Wykaz obowiązujących przepisów

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (j.t.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1372 z późn. zm).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane (j.t.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1186 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r., Nr 124, poz. 1030).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2117).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (j.t.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1065).

3 Warunki ochrony przeciwpożarowej w budynku

Budynek administracyjny MZBM-TBS Sp. z o.o. zlokalizowany na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Pyskowicach znajduje się w odległości 160 m od najbliższej Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej (Pyskowice ul. Szpitalna 4), co zapewnia dojazd zastępów straży pożarnej w realnym czasie ok. 2 minut od chwili zaalarmowania.

3.1 Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji

Budynek objęty zakresem niniejszego opracowania jest obiektem wolnostojącym, posiadającym dwie kondygnacje nadziemne i jedną podziemną. Wysokość budynku mierzona od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku do attyki wynosi 8,5 m. Budynek, zalicza się do grupy niskich (N).

Podstawowe dane liczbowe:

Powierzchnia zabudowy	– ok. 270 m ² ,
Powierzchnia całkowita	– 699,30 m ² ,
Kubatura	– ok. 2040 m ³ ,
Wysokość	– 8,50 m (niski - N),
Ilość kondygnacji nadziemnych	– 2,
Ilość kondygnacji podziemnych	– 1.

3.2 *Odległość od obiektów sąsiadujących*

Budynek administracyjny MZBM-TBS Sp. z o.o. jest obiektem wolnostojącym. Zlokalizowany jest on przy ulicy Strzelców Bytomskich 9, w rejonie wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej centralnej części miasta Pyskowice. Budynek od strony północnej sąsiaduje z budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi (w odległości ok. 25 m), od strony zachodniej z budynkiem Stacji SWC 3 Zakładu Energetyki Ciepłej (w odległości ok. 30 m), od strony wschodniej z budynkami usługowo-mieszkalnymi (w odległości ok. 10 m), natomiast od strony południowej z budynkiem działu technicznego MZBM - barak nr I (w odległości ok. 8 m).

3.3 *Parametry pożarowe występujących substancji palnych*

W budynku nie składa się materiałów niebezpiecznych pożarowo, w rozumieniu przepisów przeciwpożarowych.

3.4 *Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego*

Nie określa się gęstości obciążenia ogniowego dla pomieszczeń zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi - ZL. Gęstość obciążenia ogniowego pomieszczeń techniczno – gospodarczych, funkcjonalnie związanych z obiektem, nie przekracza 500 MJ/m².

3.5 *Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób*

Obiekt zaliczony jest do kategorii **ZL III (budynki użyteczności publicznej)** zagrożenia ludzi. W obiekcie może łącznie przebywać ok. 20 osób, w tym 14 pracowników stałych administracji MZBM (łącznie ok. 15-25 osób). Ze względu na obecność interesantów liczba ta może się zmieniać w zależności od pory dnia. Dodatkowo w pomieszczeniu sali konferencyjnej na I piętrze może przebywać ok. 40 osób podczas różnego rodzaju spotkań okazjonalnych.

Układ funkcjonalny budynku przedstawia się następująco:

- **Piwnica:** pomieszczenia archiwum, szatnie pracowników, pomieszczenia socjalne, wymiennikownia ZEC, pomieszczenia techniczne i gospodarcze, pomieszczenie brygadzysty od spraw zieleni.
- **Parter:** serwerownia, pomieszczenia biurowe (księgowość, kasa, czynsze, rozliczenie wody, obsługa wspólnot mieszkaniowych, administracja lokali mieszkalnych), sala zebrań, biuro kierownika administracji, sanitariaty.
- **I Piętro:** biuro Prezesa Zarządu, sekretariat, salka konferencyjna, pomieszczenia kierowników nadzoru, pomieszczenie socjalne, pomieszczenia biurowe (windykacja, zespół rozliczeń wspólnot), sanitariaty, sala konferencyjna.

Kondygnacja podziemna (piwnica) nie posiada pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Łączny czas przebywania tych samych osób w pomieszczeniach zlokalizowanych na tej kondygnacji jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby,

a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem lub utrzymaniem czystości i porządku, co klasyfikuje przedmiotowe pomieszczenia jako nie przeznaczone na pobyt ludzi.

3.6 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

W budynku nie występują przestrzenie i strefy zagrożenia wybuchem.

3.7 Podział obiektu na strefy pożarowe

Budynek stanowi jedną strefę pożarową ZLIII o łącznej powierzchni 699,30 m².

3.8 Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane

Biorąc pod uwagę wysokość (niski - „N”) oraz przeznaczenie obiektu (kategoria zagrożenia ludzi ZL III), w myśl obowiązujących przepisów techniczno – budowlanych, budynek powinien być wykonany w klasie „D” odporności pożarowej.

Oznacza to następujące klasy odporności ogniowej dla poszczególnych elementów budynku:

• główna konstrukcja nośna	- R 30
• konstrukcja dachu	- (-)
• przekrycie dachu	- (-)
• strop	- REI 30
• ściana zewnętrzna	- EI 30 (o↔i)
• ściana wewnętrzna	- (-)
• biegi i spoczniki schodów	- R 30

gdzie:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

(-) – nie stawia się wymagań.

Wszystkie zastosowane elementy budynku muszą być nierozprzestrzeniające ognia (NRO). Ponadto wszystkie elementy konstrukcji obiektu (ścianki działowe, podłogi, elementy okładzin ściennych) powinny być wykonywane z materiałów niepalnych lub niezapalnych.

Konstrukcja budynku administracyjnego MZBM-TBS Sp. z o.o. została wykonana w technologii tradycyjnej, murowanej z cegły. Stropy gęstożebrowe, dach kryty papą, schody żelbetowe pokryte lastrico.

Warunki wystroju wnętrz:

Wystroj wnętrza związany jest z warunkami ewakuacji, gdyż decyduje on o warunkach rozprzestrzeniania się ognia oraz o możliwości opuszczenia budynku przez osoby w nim przebywające.

W budynkach zaliczonych do *kategori*ii zagrożenia ludzi stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione.

Podstawową zasadą jest ograniczenie do minimum ilości palnych materiałów w obrębie poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych. Praktycznie stosowanie palnych elementów wystroju wnętrz na drogach komunikacji ogólnej, klatkach schodowych i korytarzach, służących celom ewakuacji, jest zabronione.

Zarówno okładziny ścian, jak i mocowane wykładziny sufitowe powinny być wykonane z materiałów nie rozprzestrzeniających ognia (niepalnych lub niezapalnych).

Wykładziny sufitowe (podwieszone sufity) przeznaczone jako element wystroju wnętrz dróg ewakuacyjnych, muszą być dopuszczone na podstawie decyzji bądź aprobaty technicznej uprawnionej placówki naukowo-badawczej, potwierdzającej niepalność elementu.

3.9 Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

W budynku znajduje się główny wyłącznik prądu, odcinający zasilanie wszystkich obwodów instalacji elektrycznej. Zlokalizowany jest on w skrzynce elektrycznej umieszczonej na elewacji wewnętrznej, przy schodach prowadzących na kondygnację podziemną (piwnica). Dodatkowo zespół wyłączników prądu dla wszystkich obiektów MZBM znajduje się wewnątrz baraku nr II (obiekt za budynkiem administracyjnym).

Należy zaznaczyć, że zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, w budynku administracyjnym MZBM-TBS Sp. z o.o. w Pyskowicach powinien być zastosowany przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający zasilanie wszystkich obwodów instalacji elektrycznej, za wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Odcięcie dopływu energii elektrycznej przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej w przedmiotowym budynku. Przewody i kable elektryczne prowadzące od przeciwpożarowego wyłącznika prądu do tablicy rozdzielczej muszą być ognioodporne i posiadać klasę PH 90. Miejsce

lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinno być oznakowane zgodnie z PN-EN wg poniższego wzoru:

Budynek chroniony jest także *instalacją odgromową*, w wykonaniu podstawowym. Dodatkowo budynek administracyjny MZBM-TBS Sp. z o.o. w Pyskowicach wyposażony jest w następujące instalacje użytkowe:

- elektryczną,
- wodno-kanalizacyjną,
- deszczową,
- centralnego ogrzewania (z sieci miejskiej),
- wentylacyjną,
- teletechniczną,
- antywłamaniową.

Właściciel lub zarządca jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku oraz obiektu budowlanego, nie będącego budynkiem, **książkę obiektu budowlanego**, stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Protokoły z kontroli obiektu budowlanego, oceny i ekspertyzy dotyczące jego stanu technicznego oraz przedstawione wyżej dokumenty, powinny być dołączone do książki obiektu budowlanego.

3.10 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Woda jest najpopularniejszym i zarazem bardzo skutecznym środkiem gaśniczym. Jednak żeby zapewnić skuteczne gaszenie pożaru należy podawać określoną ilość wody w jednostce czasu (intensywność podawania). W tym właśnie celu dla każdego obiektu należy obliczyć ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru. Sposoby obliczania ilości wody dla jednostek osadniczych, budynków użyteczności publicznej, produkcyjnych i magazynowych oraz wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowych określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 124, poz. 1030). Zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku użyteczności publicznej o powierzchni do 1000m² wynosi 10 l/s, z co najmniej jednego hydrantu, którego odległość od przedmiotowego obiektu powinna być nie większa niż 75m.

Wymagane przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę dla budynku administracyjnego MZBM-TBS Sp. z o.o. w Pyskowicach zapewnia podziemny hydrant miejskiej sieci wodociągowej, zlokalizowany przy krótszym boku baraku nr II, od strony drogi

wewnętrznej. Jest on usytuowany wewnątrz studni i zamknięty klapą (włazem). Dodatkowo nie jest on we właściwy sposób oznakowany.

Należy zaznaczyć, że przedmiotowe rozwiązanie nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami i uniemożliwia szybką lokalizację hydrantu oraz efektywne jego użycie podczas pożaru.

W celu dostosowania do obowiązujących przepisów należy zabudować na sieci wodociągowej hydrant nadziemny, pamiętając że jego odległość od elewacji budynku powinna wynosić co najmniej 5m. Dodatkowo miejsce lokalizacji hydrantu zewnętrznego należy oznakować zgodnie z obowiązującymi normami wg poniższego wzoru:

3.11 Droga pożarowa

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do budynku ZL III niskiego o powierzchni do 1000m² nie jest wymagane doprowadzenie drogi pożarowej w rozumieniu przepisów przeciwpożarowych.

Dojazd pożarowy do analizowanego budynku stanowi ul. Strzelców Bytomskich. Jest to droga o utwardzonej nawierzchni i szerokości ok. 5m, umożliwiająca dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do przedmiotowego obiektu o każdej porze roku. Przebiega ona wzdłuż dłuższego boku budynku, na całej jego długości, przy czym bliższa krawędź drogi jest oddalona od ściany budynku o ok.10 m. Pomiędzy tą drogą a ścianą budynku nie występują stałe elementy zagospodarowania terenu ani drzewa i krzewy o wysokości przekraczającej 3m, które uniemożliwiałyby dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników i drabin mechanicznych.

Fot. Widok z góry na budynek administracyjny MZBM-TBS Sp. z o.o. przy ul. Strzelców Bytomskich 9 w Pyskowicach oraz najbliższą okolicę – źródło www.google.pl/maps/.

4 Wyposażenie budynku w gaśnice

GAŚNICE:

Budynek administracyjny MZBM-TBS Sp. z o.o. przy ul. Strzelców Bytomskich 9 w Pyskowicach wyposażony jest łącznie w 15 gaśnic przenośnych (5 gaśnic proszkowych 2 kg; 2 gaśnice proszkowe 4 kg, 1 gaśnica proszkowa 6 kg, 6 gaśnic śniegowych 2 kg oraz 1 gaśnica śniegowa 5 kg). Przy rozmieszczaniu gaśnic należy uwzględnić długość dojścia do przedmiotowego sprzętu (maksymalnie 30 m) oraz dostępu do niego o szerokości co najmniej 1 m. Rozmieszczenie gaśnic na terenie obiektu przedstawia się następująco:

- Piwnica: 1 gaśnica (GS 5x)
- Parter: 9 gaśnic (GP 4x - 1 szt.; GP 2x - 2 szt.; GSE 2x - 6 szt.)
- I Piętro: 5 gaśnic (GP 6x - 1 szt.; GP 4x - 1 szt.; GP 2x - 3 szt.)

Jedna jednostka masy środka gaśniczego w ilości 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej ZL III. Całkowita ilość środka gaśniczego, znajdującego się w gaśnicach przenośnych rozmieszczonych na terenie obiektu, jest zgodna z normatywem ilościowym wynikającym z obowiązujących przepisów.

Przy rozmieszczaniu gaśnic przenośnych należy stosować następujące zasady:

- gaśnice powinny być umieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- gaśnice należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
- miejsca usytuowania gaśnic powinny być oznakowane zgodnie z postanowieniami Polskich Norm w tym zakresie,
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- gaśnice należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- długość dojścia do gaśnic nie powinna być większa niż 30 m.

Szczegółowe rozmieszczenie gaśnic w obiekcie przedstawione zostało w części rysunkowej niniejszego opracowania.

4.1 Wymogi odnośnie przeglądów i konserwacji gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**

Wszystkie urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

UWAGA: *Przeglądy techniczne i konserwację poszczególnych urządzeń i instalacji należy zlecić specjalistycznym firmom lub osobom posiadającym stosowne kwalifikacje.*

4.2 Podstawowe zasady użycia gaśnic

GRUPY POŻARÓW:

Mając na uwadze charakter pożarów, biorąc pod uwagę rodzaj materiałów palnych, dokonano ich podziału na pięć grup oznaczonych dużymi symbolami literowymi A, B, C, D, F:

- **A** Pożary ciał stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli.
- **B** Pożary cieczy palnych oraz ciał stałych, topiących się w wyniku wysokiej temperatury.
- **C** Pożary gazów palnych.
- **D** Pożary metali.
- **F** Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	Typy gaśnic przenośnych skutecznych przy gaszeniu pożaru danej grupy
	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia np.: drewno, papier, węgiel, słoma, tworzywa sztuczne, tekstylia itp.	• gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC • gaśnice płynowe
	Pożary cieczy palnych i materiałów stałych topiących się w skutek ciepła wytwarzającego się podczas pożaru a następnie palących się tak jak ciecze palne, np.: benzyny, tłuszczy, farb, olejów, smoły, rozpuszczalników, wosk	• gaśnice CO₂ • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego BC • gaśnice płynowe
	Pożary gazów palnych np.: acetylen, butan, metan, propan, wodór, gaz ziemny i miejski.	• gaśnice CO₂ • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego BC
	Pożary metali, np.: aluminium, sól, potas, lit, magnez i ich związki.	• gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego gaszącego metale (specjalne proszki gaśnicze)
F	Pożary tłuszczów i olejów jadalnych w urządzeniach kuchennych	• gaśnice do gaszenia tłuszczów w urządzeniach kuchennych

Gaśnice przenośne – są to urządzenia służące do gaszenia pożaru w zarodku. Inaczej mówiąc, są to podręczne urządzenia służące do podawania środka gaśniczego na palące się przedmioty. Masa (do 20 kg) i konstrukcja gaśnic umożliwia ich swobodne przenoszenie i użycie przez jedną osobę.

Gaśnice proszkowe (GP) – środkiem gaśniczym jest proszek gaśniczy. Przeznaczone są do gaszenia grup pożarów **B** (ciecze palne) i **C** (gazy palne), bądź **A** (ciała stałe), **B** (ciecze palne) i **C** (gazy palne).

Gaśnice proszkowe (1)

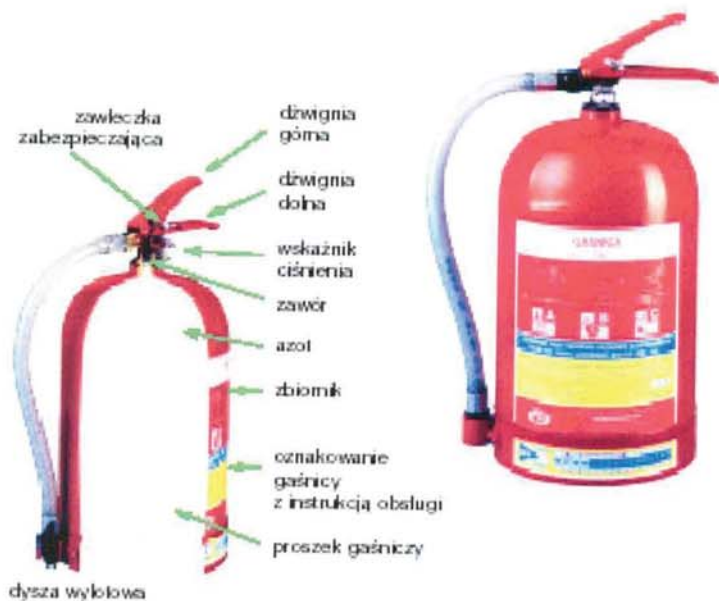
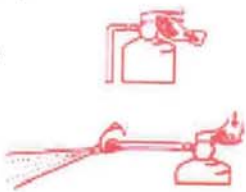
Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

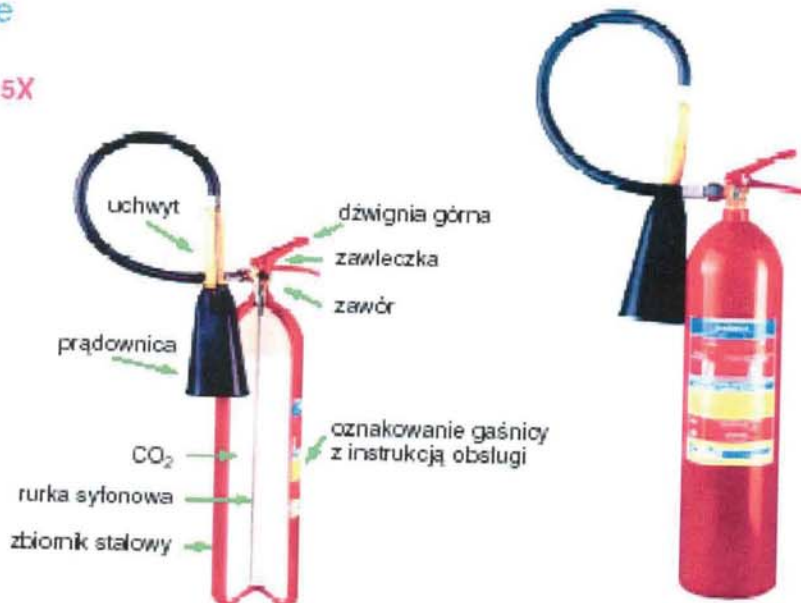

Gaśnice śniegowe (GS) – środkiem gaśniczym jest skroplony dwutlenek węgla. Przeznaczone do gaszenia grup pożarów **B** (ciecze palne) i **C** (gazy palne).

Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest
do gaszenia pożarów
grupy B i C

Nawet najlepsza gaśnica użyta w nieprawidłowy sposób nie zapewni nam skuteczności podjętych działań. Aby ugasić pożar przy pomocy gaśnic należy przestrzegać następujących zasad:

- używać gaśnicy przeznaczonej do gaszenia danej grupy pożaru;
- zbliżyć się do miejsca pożaru - w przypadku działań na wolnej przestrzeni należy podchodzić zgodnie z kierunkiem wiatru;
- uruchomić gaśnicę zgodnie z umieszczoną na niej instrukcją;
- powierzchnie poziome gasimy kierując strumień prawie równolegle do palącej się powierzchni, zaczynając od najbliższego brzegu;
- powierzchnie pionowe gasimy od dołu do góry;
- na spadające z góry krople lub wyciekającą ciecz palną strumień środka gaśniczego kierujemy od góry do dołu;
- w przypadku konieczności użycia większej ilości gaśnic należy zastosować je jednocześnie (przez kilka osób);
- po ugaszeniu nadzorować pogorzelisko w celu niedopuszczenia do ponownego powstania pożaru;
- po każdorazowym użyciu, nawet gdy w gaśnicy pozostała jeszcze znaczna ilość środka gaśniczego, bezwzględnie należy poddać sprzęt ponownemu napełnieniu i konserwacji;

Zasady gaszenia ognia za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego

Gasić ogień z kierunku wiatru (z wiatrem)

Palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!

Pożary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!

Pożary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!

Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej

Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia

Nigdy nie wieszać gaśnic po użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ponowne napełnienie!

4.3 Przeglądy i konserwacja innych urządzeń i instalacji

Wszelkie inne instalacje i urządzenia techniczne będące wyposażeniem budynku należy utrzymywać i użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je przeglądom i konserwacji.

Dotyczy to w szczególności:

- instalacji elektrycznych, których okresowa kontrola skuteczności działania powinna być wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. co 5 lat w odniesieniu do skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej i rezystancji uziemień roboczych oraz pomiarów rezystancji (oporności) izolacji przewodów roboczych instalacji;
- instalacji odgromowej (piorunochronnej), której okresowa kontrola sprawności technicznej powinna odbywać się nie rzadziej niż co 5 lat lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji budynku;
- przewodów kominowych (dymowych, wentylacyjnych), których kontrola stanu technicznego powinna być przeprowadzana co najmniej raz w roku, w przypadku przewodów wentylacyjnych, dwa razy do roku przy przewodach kominowych od palenisk opalanych gazem i paliwem ciekłym oraz minimum cztery razy w roku od palenisk opalanych paliwem stałym;

5 Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi, w widocznym miejscu na każdej kondygnacji budynku, powinna być umieszczona instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru oraz instrukcja przeciwpożarowa ogólna wraz z wykazem numerów alarmowych. Poniżej przedstawiono wzory przedmiotowych instrukcji:

INSTRUKCJA

postępowania na wypadek pożaru

KAŻDY, KTO ZAUWAŻY POŻAR, ZOBOWIĄZANY JEST NIEZWŁOCZNIE:

1. Powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
2. Telefonicznie lub w inny sposób zawiadomić Straż Pożarną, podając:
 - gdzie się pali - adres, nazwa obiektu, kondygnacja,
 - co się pali - mieszkanie, piwnica, dach, biuro,
 - czy jest zagrożone życie ludzkie,
 - numer telefonu, z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko
(po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać, by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia).
3. Powiadomić właściciela, zarządcę lub służbę dozoru obiektu.
4. Przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic.
5. Udzielić pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym.
6. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację itp. przed pożarem i osobami postronnymi.

DO CZASU PRZYBYCIA STRAŻY POŻARNEJ

akcją kieruje właściciel obiektu, zarządca lub pracownik ochrony, względnie osoba najbardziej energiczna i opanowana; po przybyciu jednostek Straży Pożarnej - kierujący działaniami ratowniczymi.

TELEFONY ALARMOWE

Telefon ratunkowy	112	Pogotowie gazowe	
Państwowa Straż Pożarna	998		
Policja	997		
Pogotowie ratunkowe	999		

Niniejsza instrukcja jest zgodna z wymaganiami ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353) oraz z § 4.2 pkt.3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

INSTRUKCJA przeciwpożarowa ogólna

1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także osoby fizyczne, prawne, organizacje i instytucje obowiązane są zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym i ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych.
2. Osoby i podmioty wymienione w pkt.1 obowiązane są zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi, a w szczególności z:
 - a) instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,
 - b) instrukcją technologiczno-ruchową,
 - c) sposobami alarmowania na wypadek pożaru,
 - d) z rozmieszczeniem i obsługą urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - e) przewidzianymi sposobami ewakuacji ludzi i mienia na wypadek powstania pożaru oraz postępowania do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych.
3. Na terenie obiektu każda osoba obowiązana jest przestrzegać przepisy przeciwpożarowe, co w szczególności wiąże się z **zakazem**:
 - a) używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach gdzie jest to zabronione, np. w strefie zagrożenia wybuchem,
 - b) garażowania pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu,
 - c) rozpalania ognisk lub wysypywania gorącego popiołu i żużli, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m,
 - d) przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 50 cm od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej, oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wykładowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
 - e) użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych (piecyki, kuchenki, podgrzewacze) ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
 - f) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki,
 - g) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
 - h) naprawy bezpieczników energii elektrycznej,
 - i) użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
 - j) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczenia przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
 - k) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
 - l) ograniczenia dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych takich jak: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania,
 - przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami gaśniczymi,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - gaśnic,
 - m) składowania na stanowisku pracy materiałów w ilości przekraczającej dobowe zapotrzebowanie lub produkcję,
 - n) przechowywania w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępne, jak również na tarasach, balkonach i loggiach, materiałów niebezpiecznych pożarowo, takich jak: gazy palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulagające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji oraz materiały mające skłonność do samozapalenia,
 - o) używania gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych niezgodnie z ich przeznaczeniem.
4. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości bądź zagrożenia pożarem powiadomić przełożonych i służby interwencyjne.

Telefon alarmowy Państwowej Straży Pożarnej 998

Sankcje karne: osoby i pracownicy nie przestrzegający przepisów przeciwpożarowych podlegają sankcjom kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń.

Niniejsza instrukcja jest zgodna z wymaganiami ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353) oraz z § 4.2 pkt.3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

W razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zaistniałego w budynku lub w jego pobliżu osoba, która zauważy zdarzenie obowiązana jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami – telefonicznie lub przez osobisty kontakt – wszystkie osoby przebywające w obiekcie, zachowując przy tym, w miarę możliwości, spokój i nie wywołując paniki.

Należy również niezwłocznie powiadomić telefonicznie Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach (nr 998) lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego (nr 112), podając kolejno:

- a) dokładny adres placówki;
- b) co się pali/dzieje;
- c) co jest zagrożone;
- d) nazwisko osoby zgłaszającej;
- e) numer telefonu, z którego zgłasza się pożar/zdarzenie;

Oprócz powiadomienia Państwowej Straży Pożarnej lub Operatora Centrum Powiadamiania Ratunkowego należy poinformować o zaistniałym zdarzeniu Prezesa Zarządu MZBM-TBS Sp. z o.o.

Po przyjeździe na miejsce zdarzenia zastępów Państwowej Straży Pożarnej należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom Kierującego Działaniem Ratowniczym (KDR), służąc mu, w razie konieczności, wiedzą z zakresu zagospodarowania obiektu i rozmieszczenia pomieszczeń.

Zasady postępowania w przypadku zgłoszenia podłożenia ładunku wybuchowego

W ostatnich latach pojawiły się przypadki terroryzmu bombowego, zgłoszeń telefonicznych, a także pisemnych od osób anonimowych o podłożeniu ładunku wybuchowego w pomieszczeniach różnych instytucji. Na ogół rozmówcy o takim fakcie informują policję - dzwoniąc na telefony alarmowe 997 lub 112. Równie często dzwonią do sekretariatów instytucji, urzędów, kierowników sklepów lub na jakikolwiek przypadkowy telefon w danym budynku, gdzie według ich informacji ma być, lub już jest podłożony ładunek wybuchowy. W przeważającej większości zgłoszenia te, po sprawdzeniu pomieszczeń, budynków przez policyjne grupy pirotechniczne okazują się nieprawdziwe. W akcjach sprawdzających, oprócz specjalistycznych ekip pirotechników policyjnych są także zgodnie z procedurą angażowane znaczne siły i środki techniczne innych służb, jak: funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Pogotowia gazowego, Pogotowia energetycznego, Pogotowia ratunkowego, Pogotowia wodno-kanalizacyjnego oraz zarządcą budynku zagrożonego zamachem bombowym. W niektórych sytuacjach dochodzi do całkowitej ewakuacji osób znajdujących się w budynku, co z kolei powoduje przerwanie funkcjonowania obiektu i dezorganizuje pracę. Dotychczasowa praktyka służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli wskazuje na to, że nie ma możliwości całkowitego zlikwidowania tego zjawiska poprzez wprowadzanie odpowiednich przepisów prawnych. Można sądzić, że tak zwane fałszywe

alarmy będą stałym elementem naszego życia. Sprawcami zgłoszeń są często osoby o zaburzonej psychice, osoby mające subiektywne poczucie krzywdy doznanej od danej instytucji lub też osoby, które z niezrozumiałych logicznie przyczyn dla samej satysfakcji „czynienia zła, zamieszania” informują o podłożeniu „bomby”. W skali międzynarodowej rośnie zagrożenie terroryzmem. Geograficzne oddalenie naszego państwa od głównych źródeł zagrożeń nie daje gwarancji bezpieczeństwa. Także w Polsce rośnie zagrożenie aktami terrorystycznymi wobec obywateli, instytucji i obiektów.

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie może być przekazana w sposób bezpośredni:

1. Drogą telefoniczną.
2. Drogą pocztową lub przez podrzucenie w widocznym miejscu - listu, kartki itp.
3. Poprzez wykonanie krótkiego napisu farbą, kredką do ust na szybie, lustrze w WC, ścianie itp.
4. Poprzez poinformowanie w trakcie rozmowy np. w formie groźby.

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie może być przekazana w sposób pośredni:

1. Pozostawienie na korytarzu, w pomieszczeniu w toalecie - teczki, pakunku wzbudzającego podejrzenie, że może zawierać ładunek wybuchowy (np. słysząc z niego tykanie, wystają dziwne połączenia i druty itp.).
2. Sygnalizowane przez pracowników dziwne nietypowe zachowanie się osoby nie zatrudnionej w obiekcie, która w rękach trzyma dziwny podejrzany przedmiot.
3. Zaparkowanie samochodu, który wzbudza podejrzenie, że może w nim znajdować się ładunek wybuchowy.
4. Znalezienie, zauważenie w miejscu w którym nigdy nie było i nie powinno być jakiegoś przedmiotu o dziwnej konstrukcji, częściowo ukrytego itp.

Osoba przyjmująca informację o zagrożeniu terrorystycznym powinna:

- W czasie rozmowy bezpośredniej lub telefonicznej wykazać maksymalny spokój i opanowanie oraz dążyć do uzyskania możliwie najwięcej szczegółów dotyczących zagrożenia, jak i osoby przekazującej informację. Każdy zapamiętany szczegół z rozmowy lub przedłużenie czasu rozmowy mogą mieć istotny wpływ na późniejsze postępowanie dochodzeniowe.
- Uzyskaną informację przekazać natychmiast przełożonym, podając w szczegółach treść rozmowy oraz miejsce, czas i źródło jej uzyskania.
- Zawiadamia Policję podając:
 - w przypadku rozmowy tel. - treść rozmowy z osobą zgłaszającą o podłożeniu ładunku wybuchowego,
 - miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
 - numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa oraz swoje imię i nazwisko,
 - uzyskać od Policji potwierdzenie przyjętego zawiadomienia.

6 Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym stanowią jedno z potencjalnych źródeł powstawania pożarów, prowadzących z reguły do bardzo dużych strat. Zgodnie z przepisami prawa winny one być prowadzone w sposób uniemożliwiający powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym Zarządca budynku, lub osoba przez niego wyznaczona, jest obowiązany:

- a) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- c) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za jej przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- d) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- e) zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru i/lub wybuchu;

Podczas wykonywania powyższych prac należy przestrzegać następujących zasad:

- a) pomieszczenia lub miejsca, w których mają się odbywać prace należy oczyścić z wszelkich materiałów palnych;
- b) palne przedmioty należy, w przypadku wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac;
- c) jeżeli powyższy warunek nie może być spełniony, wszystkie urządzenia i materiały palne należy zabezpieczyć poprzez osłonięcie np. kocami przeciwpożarowymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób;
- d) jeżeli w pobliżu miejsca prowadzenia prac znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kable itp., należy je uszczelnić materiałami niepalnymi;
- e) wszelkie kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z palną izolacją powinny być zabezpieczone;
- f) wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonywano prace przy użyciu substancji łatwo zapalnych (np. malowanie), jest niedozwolone;
- g) w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- h) sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru i/lub wybuchu.

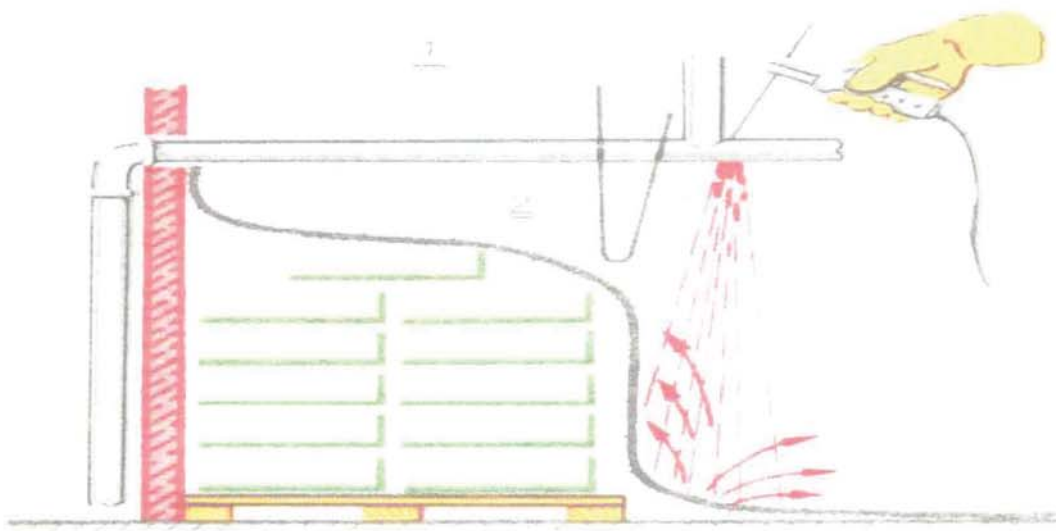
Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejon przyległe. Kontrolę, o której mowa należy ponowić po upływie **czterech**, a następnie **ośmiu** godzin po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wyniki kontroli powinny być odnotowane w książce kontroli prac wg wzoru umieszczonego w **Załączniku Nr 2**.

Prezes Zarządu MZBM-TBS Sp. z o.o. (lub osoba przez niego wyznaczona) jest obowiązany, przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, zapoznać osoby mające wykonywać te prace z zagrożeniem pożarowym występującym w rejonie wykonywania prac, oraz z rodzajem przedsięwzięć, mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru.

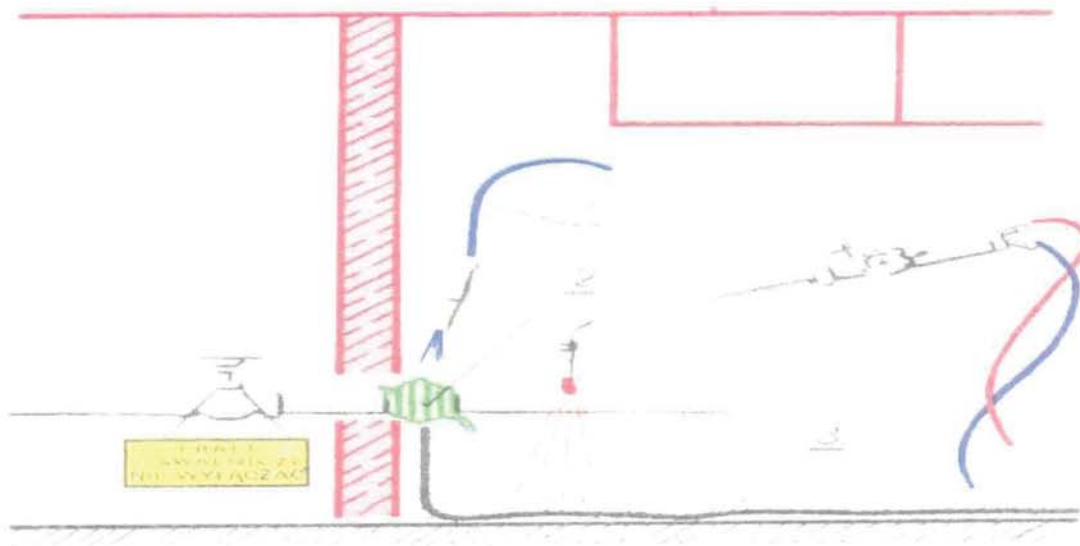
W związku z powyższym należy :

- 1) dokonać komisyjnie oceny zagrożenia pożarowego oraz określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe, mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- 2) sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wg wzoru umieszczonego w **Załączniku Nr 3**,
- 3) po wykonaniu zaleconych zabezpieczeń wydać pisemne zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wg wzoru umieszczonego w **Załączniku Nr 4**.

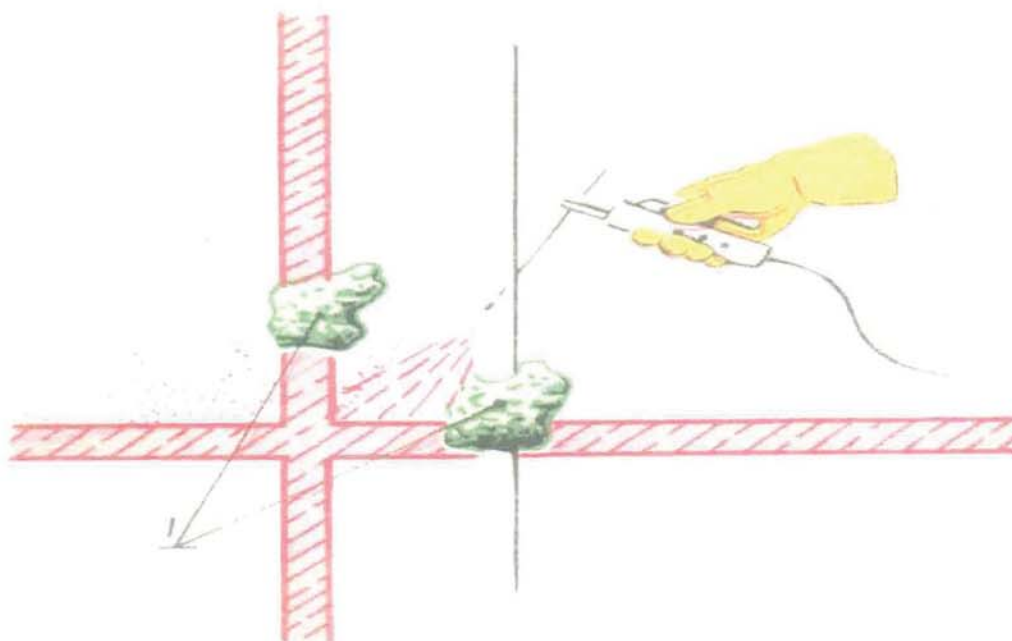
Na poniższych rysunkach przedstawiono niektóre zasady bezpiecznego prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

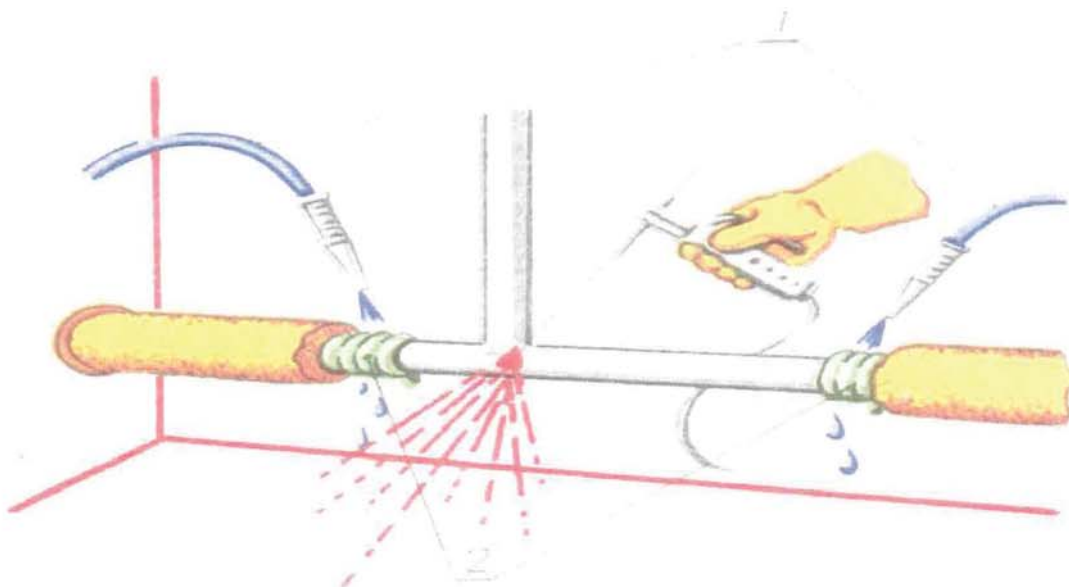
Rys. 1. Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo (1 - ekran z blachy, 2 - koc gaśniczy).

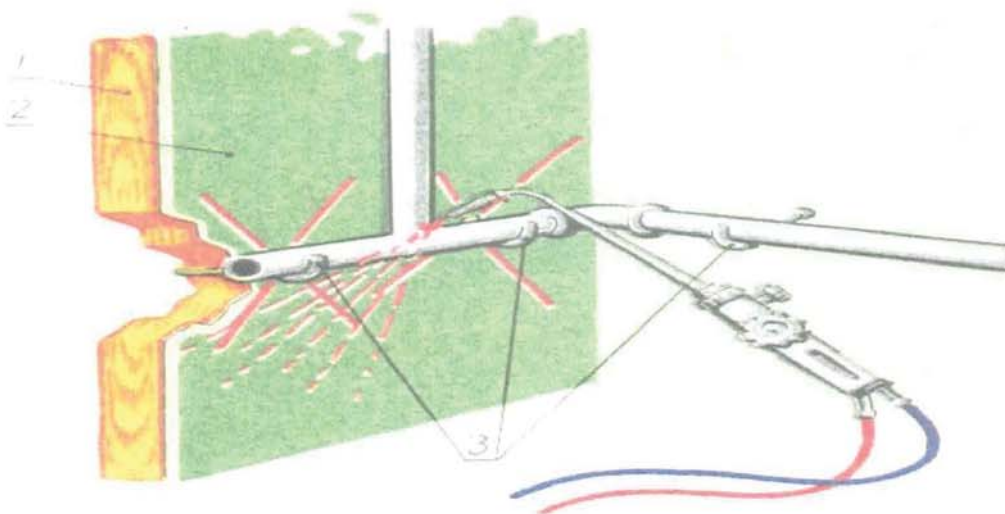
Rys. 2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić (1 - przewód doprowadzający wodę, 2 - zwoje sznura z włókna niepalnego, 3 - koc gaśniczy).

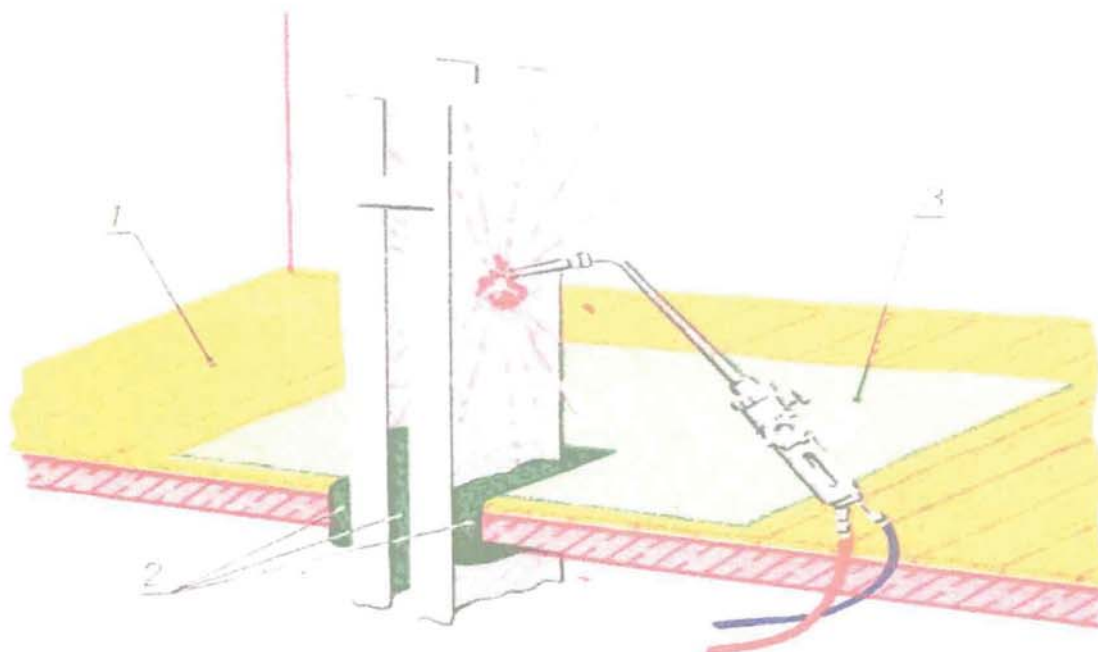
Rys.3. Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału (1 – niepalny materiał).

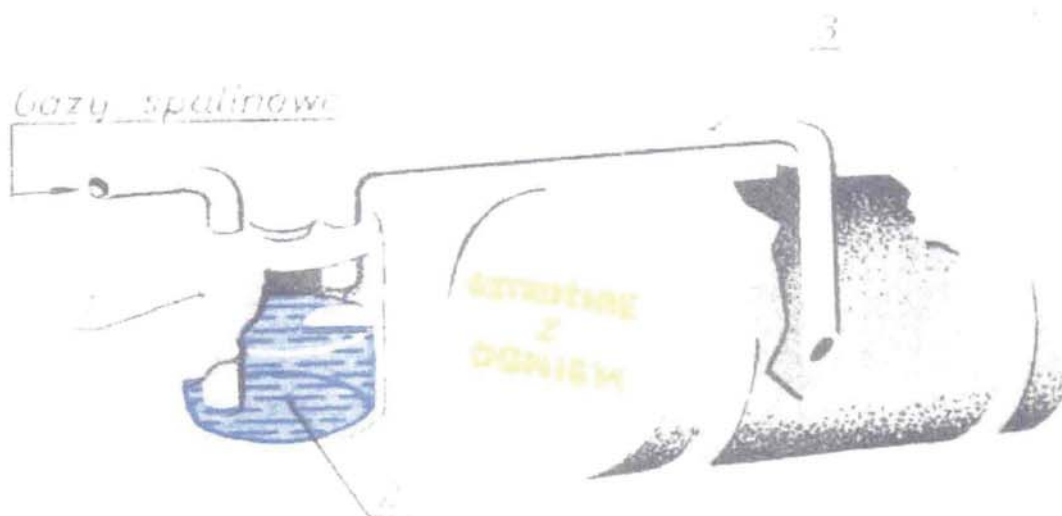
Rys. 4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku (1 - przewody doprowadzające wodę, 2 - zwoje sznura z włókna niepalnego).

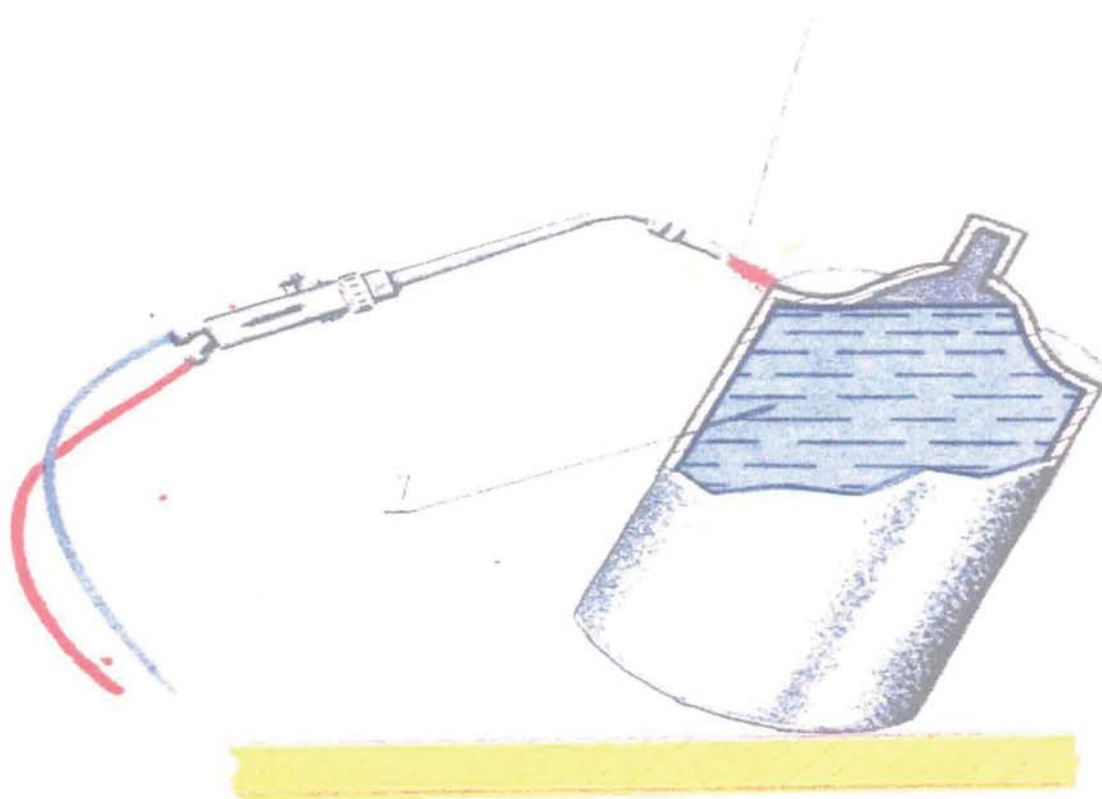
Rys. 5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemonstować lub skutecznie chłodzić (1 - palna ścianka, 2 - niepalna wykładzina, 3 - haki podtrzymujące instalację).

Rys. 6. Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop (1 - drewniany strop, 2 - szczeliwo z materiału niepalnego, 3 - materiał niepalny np. koc gaśniczy).

Rys. 7. Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapczkę iskier (1 - łapczka iskier, 2 - woda, 3 - przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika).

Rys. 8. Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1 – woda).

7 Warunki i organizacja ewakuacji ludzi

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno - budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno - budowlanych zapewniających usuwanie dymu,
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi,
- zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi drogami ewakuacyjnymi. Ze strefy pożarowej, o której mowa powyżej, powinno być zapewnione wyjście bezpośrednio na zewnątrz budynku lub przez inną strefę pożarową.

Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane:

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane przejściem ewakuacyjnym, o długości nie przekraczającej **40 m** w przypadku budynków należących do kategorii zagrożenia ludzi (ZL).

Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej **0,6 m** szerokości na **100 osób**, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić **0,9 m**, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób - **0,8 m**.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej **0,6 m** na **100 osób**, lecz nie mniej niż **1,4 m**. Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do **1,2 m**, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż **20 osób**. Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej **2,2 m**, natomiast wysokość lokalnego obniżenia **2 m**, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż **1,5 m**. Skrzydła drzwi, stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną, nie mogą, po ich całkowitym otwarciu, zmniejszać wymaganej szerokości tej drogi. Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwanej dojściem ewakuacyjnym, mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej. Dopuszczalna długości dojścia ewakuacyjnego w strefie pożarowej ZL III wynosi **30 m** (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej) przy jednym dojściu i **60 m** przy co najmniej dwóch dojściach.

W przedmiotowym budynku ewakuacja prowadzona jest poziomymi drogami ewakuacyjnymi w postaci korytarzy, a następnie poprzez jedną, nieobudowaną klatkę schodową, do najbliższego wyjścia na zewnątrz budynku. Z analizowanego obiektu na zewnątrz prowadzą bezpośrednio 3 wyjścia ewakuacyjne:

- wyjście główne (od strony ul. Strzelców Bytomskich - na północnej elewacji budynku) - jednoskrzydłowe drzwi o szerokości 0,85 m otwierane na zewnątrz obiektu - stanowiące podstawowe wyjście dla pracowników i interesantów.
- wyjście tylne (na południowej elewacji budynku) - jednoskrzydłowe drzwi o szerokości 0,9 m otwierane na zewnątrz obiektu.
- wyjście boczne (na zachodniej elewacji budynku) - jednoskrzydłowe drzwi o szerokości 0,85 m otwierane na zewnątrz obiektu, stanowiące alternatywne wyjście ewakuacyjne dla pracowników i interesantów. Nie jest ono wykorzystywane do bieżącej komunikacji - w normalnych warunkach pracy jest ono stale zamknięte.

Komunikację pionową w budynku MZBM-TBS Sp. z o.o. zapewnia jedna, nieobudowana klatka schodowa o szerokości biegu równej 1,05 m i szerokości spocznika równej 1,40 m, stanowiąca połączenie wszystkich kondygnacji obiektu.

Drzwi ewakuacyjne powinny być oznakowane w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji.

Zgodnie z oświadczeniem zarządcy budynku, w obiekcie nie występują pomieszczenia przeznaczone dla ponad 50 osób.

Za ewakuację pracowników oraz interesantów budynku administracyjnego MZBM-TBS Sp. z o.o. zlokalizowanego na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Pyskowicach odpowiedzialny jest Prezes Zarządu lub osoba przez niego wyznaczona. Wszyscy pracownicy powinni okresowo, przynajmniej raz na dwa lata, przechodzić praktyczne szkolenie w zakresie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru i konieczności ewakuacji.

Kierunki ewakuacji oraz rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych w budynku przedstawiono w części graficznej niniejszego opracowania.

8 Organizacja i zasady zaznajamiania użytkowników budynku z przepisami przeciwpożarowymi

Każdy nowy pracownik MZBM-TBS Sp. z o.o. korzystający z budynku administracyjnego powinien być wstępnie zaznajomiony z przepisami przeciwpożarowymi oraz ustaleniami zawartymi w niniejszej „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”. Podpisuje w związku z tym stosowne oświadczenie wg wzoru umieszczonego w **Załączniku Nr 1**.

Dodatkowo każdy pracownik powinien przejść teoretyczne i praktyczne szkolenie w zakresie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia i konieczności ewakuacji.

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń okresowych, których celem jest zapoznanie z postanowieniami przedmiotowej „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”, a w szczególności:

- z ogólnymi przepisami przeciwpożarowymi;
- z zagrożeniami pożarowymi występującymi w obiekcie;
- z zadaniami i obowiązkami w zakresie zapobiegania pożarom;
- z zadaniami i obowiązkami w wypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- z zasadami prowadzenia ewakuacji (plan ewakuacji oraz sposoby jej przeprowadzania);
- z rodzajem znajdującego się na terenie obiektu sprzętu gaśniczego;
- z zasadami użycia gaśnic przenośnych (ćwiczenia praktyczne);

Szkolenie według w/w tematyki powinno być powierzane osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Przedmiotowe szkolenie dla wszystkich pracowników powinno być prowadzone nie rzadziej niż raz na dwa lata i zakończyć się wydaniem zaświadczenia indywidualnego lub grupowego (protokół szkolenia wraz z listą obecności) potwierdzającego udział pracowników w szkoleniu z przedmiotowego zakresu. Za zorganizowanie szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej odpowiedzialny jest Prezes Zarządu MZBM-TBS Sp. z o.o.

9 Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

9.1 Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej

W myśl postanowień Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej:

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja jest obowiązana zabezpieczyć wykorzystywany budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odpowiedzialność za realizację przedmiotowych obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - **ich zarządca lub użytkownik**, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Wymagania ochrony przeciwpożarowej sprowadzają się do wyeliminowania możliwości powstania pożaru, a w przypadku jego zaistnienia do ograniczenia jego zasięgu, a tym samym do ograniczenia strat materialnych, co stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z zapisów ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych m.in.:

- Utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- Wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- Umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;

- Oznakowują, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a) drogi ewakuacyjne (z wyłączeniem budynków mieszkalnych) oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - g) dźwigi dla straży pożarnej,
 - h) przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
 - i) drzwi przeciwpożarowe,
 - j) drogi pożarowe,
 - k) miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem.
- Umieszczają, przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu, czytelna informację o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu parkowania w tych garażach samochodów zasilanych gazem płynnym propan – butan, o których mowa w przepisach techniczno – budowlanych;
- Wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej musi być zachowany pas ochronny o minimalnej szerokości 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej;
- Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:
 - a) nie przekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu,
 - b) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych,
 - b) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe,
 - c) zachowania minimalnej odległości 5 m od drogi pożarowej.

9.2 Czynności zabronione w zakresie ochrony przeciwpożarowej

W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji.

W obiektach oraz na terenie przyległym zabronione jest wykonywanie następujących czynności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu,
 - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - c) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa.
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
- garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu,
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze,
- rozpalamie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów,
- składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,

- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych,
- składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
- przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji,
- blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru,
- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia.

9.3 Sposób prowadzenia ewakuacji

Akcja ewakuacyjna w budynku administracyjnym MZBM - TBS Sp. z o.o. zlokalizowanym na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Pyskowicach powinna być rozpoczęta natychmiast, gdy pożaru nie można ugasić w zarodku tj. przy pomocy gaśnic!

Z poszczególnych pomieszczeń budynku ustala się *indywidualną ewakuację* ludzi. Działania podejmowane w tej formie będą polegały na skierowaniu się zainteresowanych, w związku z uzyskaną informacją o pożarze, w stronę bezpiecznego wyjścia, prowadzącego bezpośrednio lub pośrednio na przestrzeń otwartą, bądź na poziome lub pionowe drogi

ewakuacyjne. Pracownicy MZBM powinni pomóc w ewakuacji osobom z zewnątrz przebywającym w tym czasie na terenie obiektu (interesantom).

Dla pracowników i osób przebywających wewnątrz budynku (interesantów), zależnie od miejsca pobytu **ewakuacja** będzie skierowana z pomieszczeń w stronę najbliższej drogi ewakuacyjnej i dalej na zewnątrz obiektu poprzez drzwi ewakuacyjne. Wszystkie osoby powinny udać się w miejsce przeznaczone dla ewakuowanych tj.: na teren parkingu wewnętrznego obok budynku. Miejsce dla ewakuowanych powinno być oznakowane zgodnie z PN według poniższego wzoru:

Po dotarciu na miejsce zbiórki należy sprawdzić czy wszyscy zostali ewakuowani, poprzez sprawdzenie ilości osób zgodnie z posiadaną wiedzą. Ewakuacja powinna przebiegać zgodnie z oznakowaniem ewakuacyjnym. W razie odcięcia danej drogi ewakuacyjnej - należy wykorzystać drogę alternatywną.

9.4 Środki i sposoby ogłaszania alarmu

W razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia alarmować:

- pracowników oraz inne osoby przebywające w budynku (interesantów): słownie (wołając „Pożar, pożar...”) - przez osobisty kontakt z zainteresowanymi osobami,
- służby ratownicze - zgodnie z wykazem telefonów alarmowych:

1/	Numer (Alarmowy) Ratowniczy	112
2/	Straż Pożarną 	998
3/	Pogotowie Ratunkowe 	999
4/	Policję 	997
5/	Pogotowie Energetyczne	991
6/	Pogotowie Wodociągowo – Kanalizacyjne	994
7/	Pogotowie Gazowe	992

9.5 Obowiązki użytkowników w zakresie organizacji i prowadzenia akcji ewakuacyjnej

Pracownicy budynku mają obowiązek posiadać dokładne i aktualne informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń, układu dróg i kierunków ewakuacji oraz wyjść z budynku;
- orientacyjnego stanu ilościowego osób przebywających w danym dniu na terenie obiektu (w zakresie swojej własności rzeczowej);
- sposobu alarmowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- rozmieszczenia i obsługi gaśnic;
- lokalizacji miejsca zbiórki do ewakuacji;
- lokalizacji wyłącznika prądu;

Prowadzenie akcji ewakuacyjnej przed przybyciem Jednostek Ochrony Przeciwożarowej:

Akcją ewakuacyjną powinien kierować Prezes Zarządu lub osoba przez niego wyznaczona (najbardziej doświadczona i opanowana osoba spośród pracowników). Pozostali pracownicy i osoby przebywające na terenie obiektu podporządkowują się kierującemu akcją ratowniczo - ewakuacyjną. Należy pamiętać, że szybkość oraz sprawność przeprowadzenia ewakuacji decyduje o jej powodzeniu. W związku z tym trzeba zachować spokój, nie wywołując paniki wśród obecnych pracowników. Kierujący akcją ratowniczo - ewakuacyjną powinien ustalić miejsce pożaru, drogi jego rozprzestrzeniania się oraz czy istnieje zagrożenie życia.

Alarmowania Kierownictwa MZBM i służb ratowniczych dokonuje osoba, która pierwsza dostrzegła pożar lub inna wyznaczona osoba spośród pracowników. Ewakuację należy rozpocząć od osób bezpośrednio zagrożonych pożarem oraz oddziaływaniem gazów pożarowych (zadymienie). Ewakuację należy prowadzić zgodnie z oznaczeniami kierunków ewakuacji, a w razie odcięcia danej drogi ewakuacyjnej - wykorzystać drogę alternatywną.

Wszystkie osoby ewakuowane z obiektu należy zlokalizować w miejscu zbiórki do ewakuacji - **teren parkingu wewnętrznego obok budynku** - zwracając uwagę na ich ilość, a także na stan zdrowia (psychiczny oraz fizyczny).

Poniżej przedstawiono wymagany sposób oznakowania miejsca zbiórki do ewakuacji (zgodny z PN):

Należy pamiętać, że działania ewakuacyjne mają pierwszeństwo przed działaniami gaśniczymi, jak i przed ewakuacją cennego mienia! W miarę możliwości jednak należy prowadzić obie czynności jednocześnie!

9.6 Obowiązki kierującego akcją ratowniczo-ewakuacyjną po przybyciu Jednostek Ochrony Przeciwpożarowej

Osoba kierująca akcją ratowniczo - ewakuacyjną, przekazując kierowanie akcją przybyłemu na miejsce zdarzenia dowódcy Jednostek Ochrony Przeciwpożarowej:

- Informuje przybyłego dowódcę o miejscach najbardziej zagrożonych, a przede wszystkim o miejscach, gdzie mogą w dalszym ciągu przebywać ludzie;
- Współpracuje z dowódcą w czasie akcji, służąc radą w sprawach związanych z obiektem (np. przedstawienie planu zagospodarowania poszczególnych pomieszczeń);
- Przez cały czas trwania akcji interesuje się stanem zdrowia osób ewakuowanych (zarówno pracowników jak i interesantów) oraz miejscem ich przebywania;

10 Karta aktualizacji dokumentu

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

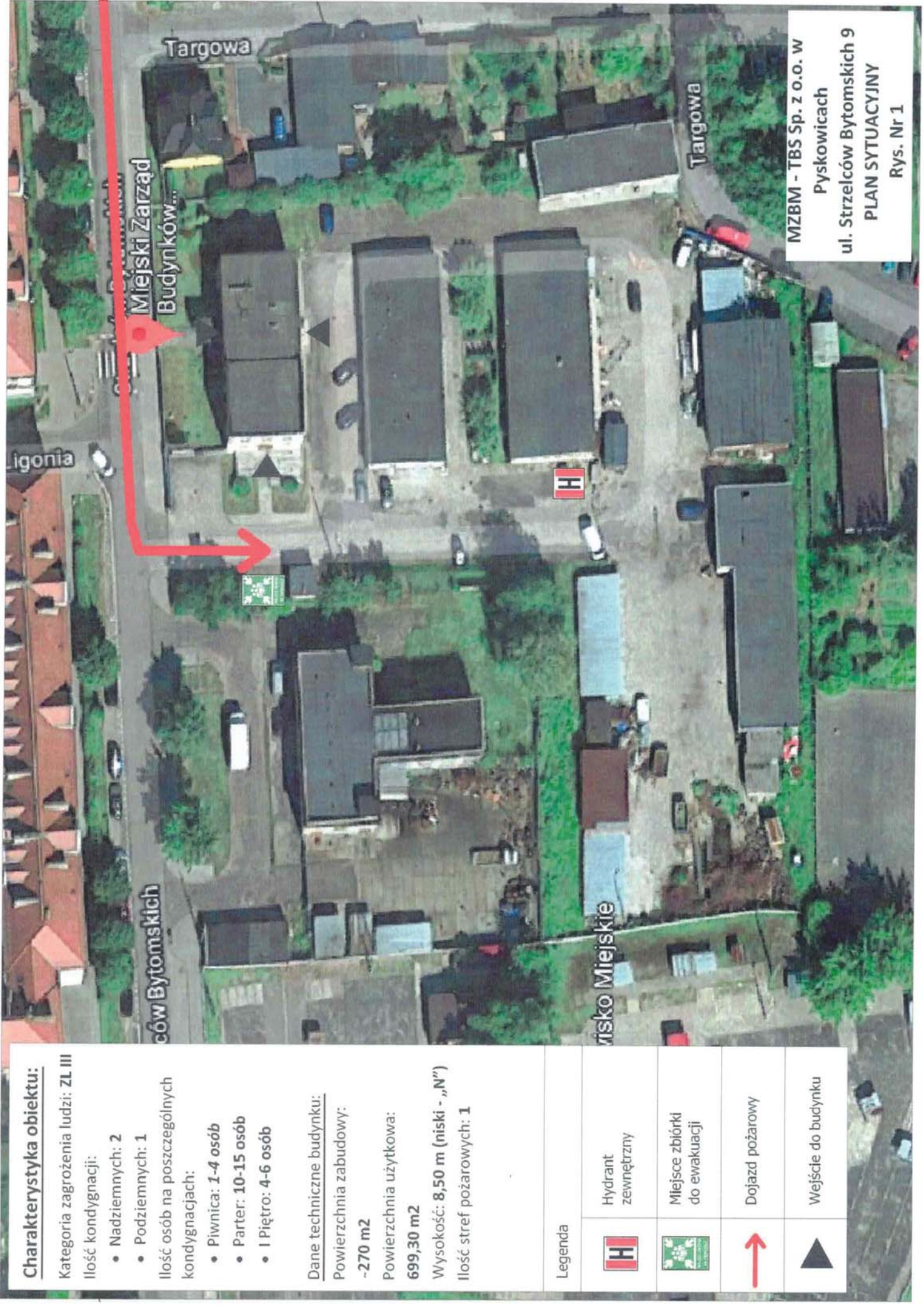
L.P.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Podpis osoby upoważnionej do przeprowadzenia aktualizacji
1			
2			
3			

11 Część graficzna instrukcji - wykaz

- Plan sytuacyjny
- Rzut piwnicy
- Rzut parteru
- Rzut I piętra

12 Załączniki do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego - wykaz

- **Załącznik Nr 1:** Oświadczenie pracownika;
- **Załącznik Nr 2:** Arkusz kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- **Załącznik Nr 3:** Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- **Załącznik Nr 4:** Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;

Charakterystyka obiektu:

- Kategoria zagrożenia ludzi: ZL III
- Ilość kondygnacji:
- Nadziemnych: 2
 - Podziemnych: 1
- Ilość osób na poszczególnych kondygnacjach:
- Piwnica: 1-4 osób
 - Parter: 10-15 osób
 - I piętro: 4-6 osób

Dane techniczne budynku:

Powierzchnia zabudowy: ~270 m²

Powierzchnia użytkowa: 699,30 m²

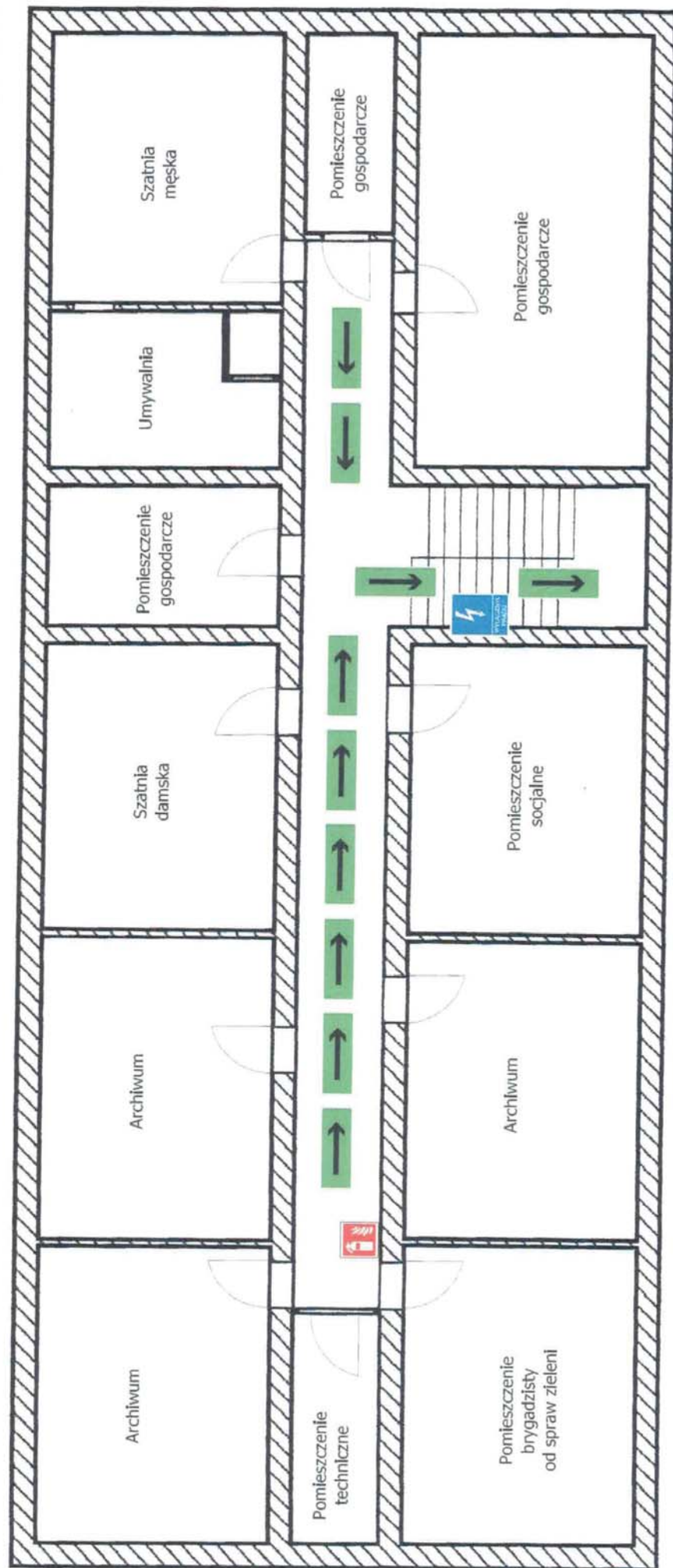
Wysokość: 8,50 m (niski - „N”)

Ilość stref pożarowych: 1

Legenda

	Hydrant zewnętrzny
	Miejsce zbiórki do ewakuacji
	Dojazd pożarowy
	Wejście do budynku

MZBM - TBS Sp. z o.o. w Pyskowicach
ul. Strzelców Bytomskich 9
PLAN SYTUACYJNY
Rys. Nr 1

Charakterystyka obiektu:

Kategoria zagrożenia ludzi: ZL III

Ilość kondygnacji:

- Nadziemnych: 2
- Podziemnych: 1

Ilość osób na poszczególnych kondygnacjach:

- Piwnica: 1-4 osób
- Parter: 10-15 osób
- I Piętro: 4-6 osób

Dane techniczne budynku:

Powierzchnia zabudowy:

~270 m²

Powierzchnia użytkowa:

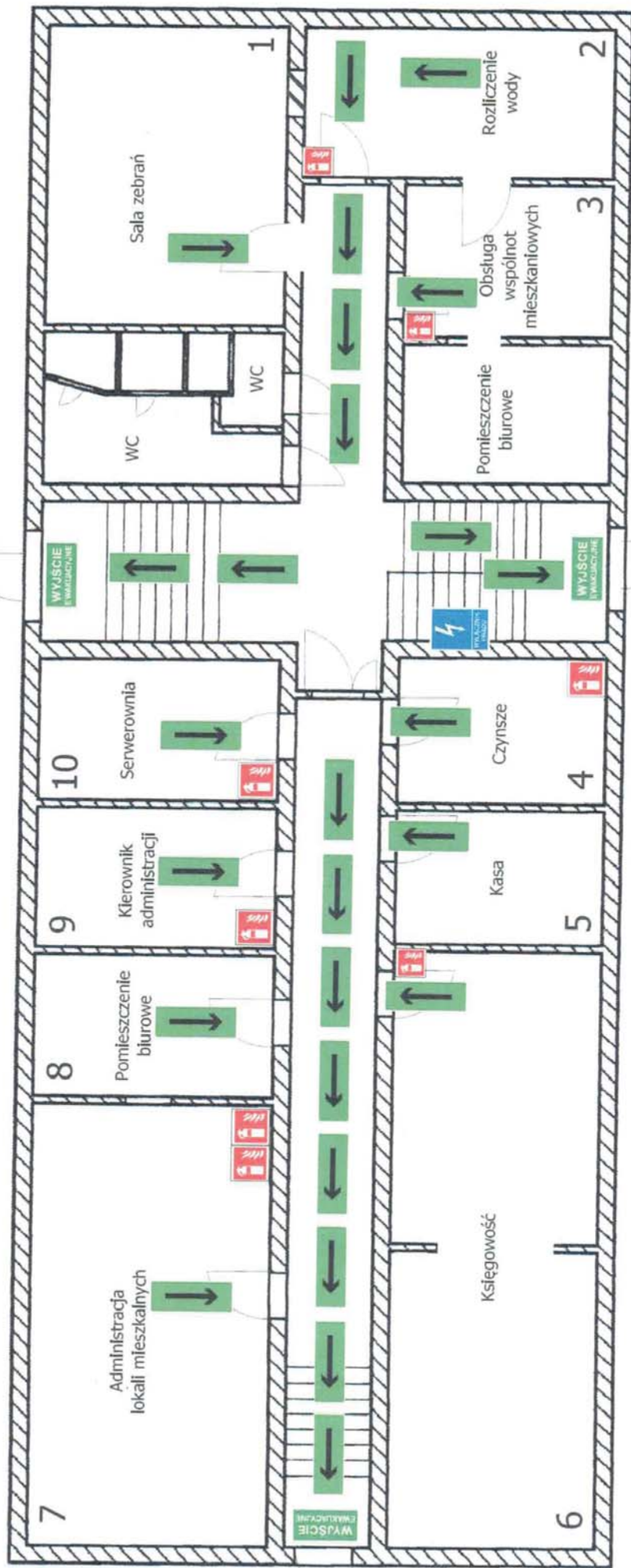
699,30 m²

Wysokość: 8,50 m (niski - „N”)

Ilość stref pożarowych: 1

Legenda	
	Wyjście ewakuacyjne
	Gaśnica
	Główny Wyłącznik prądu
	Kierunek ewakuacji

MZBM - TBS Sp. z o.o. w
Pyskowicach
ul. Strzelców Bytomskich 9
RZUT PIWNICY
Rys. Nr 2

Charakterystyka obiektu:

Kategoria zagrożenia ludzi: ZL III

Ilość kondygnacji:

- Nadziemnych: 2
- Podziemnych: 1

Ilość osób na poszczególnych kondygnacjach:

- Piwnica: 1-4 osób
- Parter: 10-15 osób
- I Piętro: 4-6 osób

Dane techniczne budynku:

Powierzchnia zabudowy:

~270 m²

Powierzchnia użytkowa:

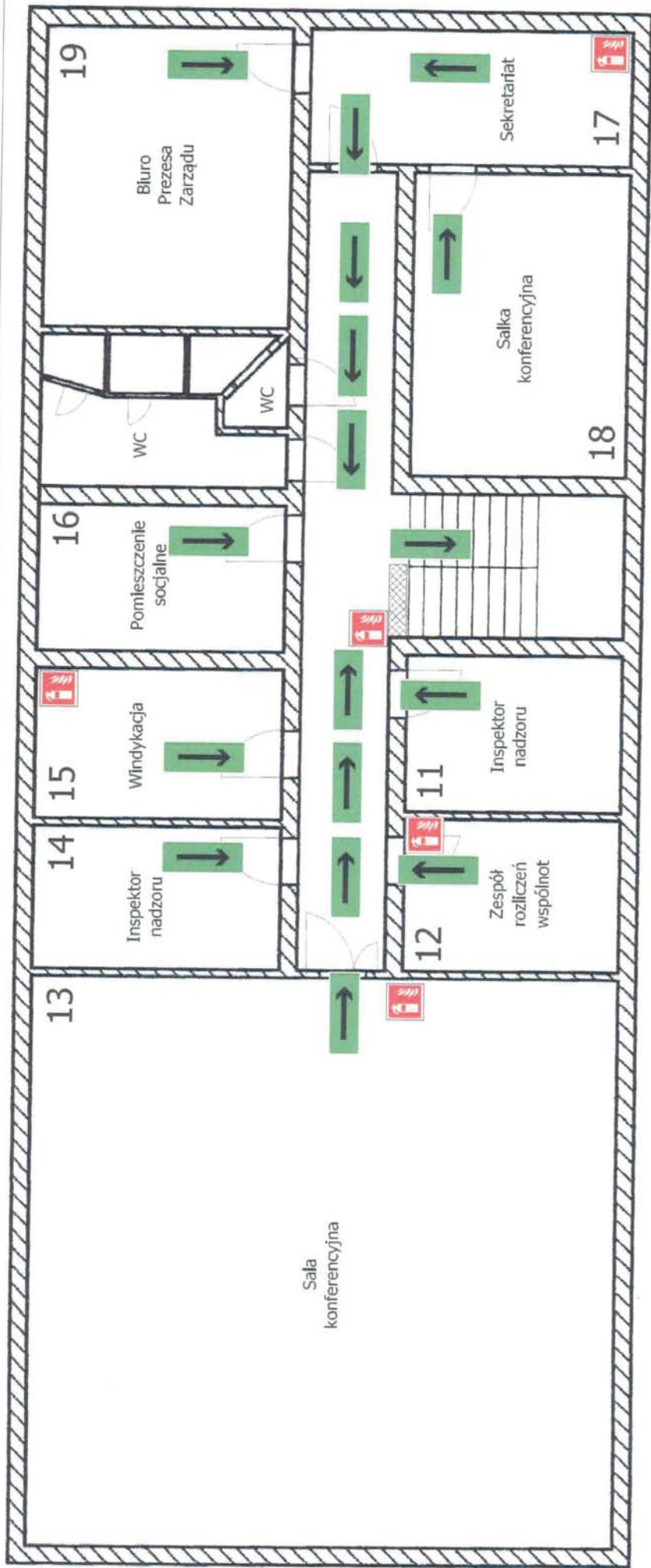
699,30 m²

Wysokość: 8,50 m (niski - „N”)

Ilość stref pożarowych: 1

Legenda	
	Wyjście ewakuacyjne
	Gaśnica
	Główny Wyłącznik prądu
	Kierunek ewakuacji

MZBM - TBS Sp. z o.o. w
Pyskowicach
ul. Strzelców Bytomskich 9
RZUT PARTERU
Rys. Nr 3

Charakterystyka obiektu:

Kategoria zagrożenia ludzi: **ZL III**

Ilość kondygnacji:

- Nadziemnych: **2**
- Podziemnych: **1**

Ilość osób na poszczególnych kondygnacjach:

- Piwnica: **1-4 osób**
- Parter: **10-15 osób**
- I Piętro: **4-6 osób**

Dane techniczne budynku:

Powierzchnia zabudowy:

~270 m²

Powierzchnia użytkowa:

699,30 m²

Wysokość: **8,50 m (niski - „N”)**

Ilość stref pożarowych: **1**

Legenda	
	Wyjście ewakuacyjne
	Gaśnica
	Główny Wyłącznik prądu
	Kierunek ewakuacji

**MZBM - TBS Sp. z o.o. w
Pyskowicach
ul. Strzelców Bytomskich 9
RZUT I PIĘTRA
Rys. Nr 4**